

תנובת השיא של הפרות כאמצעי לאיתור תקלות בייצור והסיבות הממשקיות והתזונתיות לקיומן

הבלה"ד ישראל פלמנבאום – המחלקה לבקר, שה"מ.

ר-3.2% חלבון). ברשימה זו אני מביא רק את תחום התנובות המקביל אלינו. הנתונים מוצגים בטבלה 1.

לדבריו של Hutjens, ניתוח נתוני העדר איפשר לבחון את כושר הייצור של הפרות מקבוצות הגיל השונות ולאתר באמצעותן תקלות בהזנה ובממשק העדר.

בעבודתו של James Smith אופיינו גם כן תנובות השיא במתכונת דומה לעבודה הקודמת. גם כאן נכללים נתונים המקבילים לתנובות בעדר הישראלי, כפי שהם מוצגים בטבלה 2.

לדברי Smith עשויים נתונים אלה לתת לדפנתן אפשרות לבחון, האם רמת הייצור הנוכחית תואמת את הממוצע השנתי של העדר. בשלב שני עשויים הנתונים לספק מידע לגבי ביצועי הפרות בתחלובות השונות ביחס לחברותיהן לעדר. מצב רצוי לדעתו הוא, כאשר המבכירות מניבות כדי 81 אחוז מפרות בהמלטה שניה ר-74 אחוז מפרות בהמלטה שלישית ויותר. פרות מהמלטה שניה צריכות להניב 92 אחוז מתנובת הפרות הבוגרות. תנובת שיא נמוכה יחסית בקבוצת המבכירות יכולה להיגרם לדעתו מטעויות בגידול העגלות, שימוש בחומר גנטי

תנובת השיא של פרות בגילים שונים ובשלבנים השונים של התחלובה מהווה מדד חשוב לבחינת תקינות ההזנה והממשק בעדר וקביעת יעילות הייצור. חישוב מדד זה לקבוצות הגיל השונות בעדר והשוואה בתוך העדר ובין עדרים עשויים לשמש כלי לאיתור חריגות כמו גם הסיבות להן. לאחרונה התפרסמו בעיתונות המקצועית בארה"ב שני מאמרים הנוגעים לנושא זה. הראשון פורסם על ידי M.F. Hutjens, מנכ"ל וממחה לגידול בקר מאוניברסיטת אילינוי בחוברת הורד'ז דיירימן מיוני 1991. מאמר שני פורסם על ידי James Smith, חוקר מאוניברסיטת ג'ורג'יה בבולטין החודשי של אוניברסיטאות אריזונה וניו-מכסיקו, ממאי 1993. מצאתי לנכון להביא חומר זה לידיעת ציבור הבוקרים כשלב ראשון לקראת אפשרות שימוש עתידי בו בתנאי הארץ.

בפירסום של Hutjens חושבו תנובות השיא כממוצע של שתי הביקורות הגבוהות מתוך שלוש הראשונות, עבור פרות מתחלובות שונות ובמרחקים קבועים מן ההמלטה. הנתונים מתחסימים לעדדים עם ממוצע שנתי לחולבת הנע בין 6700 ל-10300 ק"ג, (3.6% שומן

טבלה 1. תנובת השיא ותנובה ממוצעת (ק"ג ליום) בשלבנים שונים של התחלובה בפרות הולשטיין (נתוני ספר העדר במדינת אילינוי, ארה"ב לשנת 1991).

תנובה שנתית	התחלובה	שיא*	תנובה ממוצעת לפי ימים מהמלטה			
			50-	100-50	200-100	300-200
9460	1	31.0	27.5	29.7	27.5	21.2
	2	41.0	37.8	38.3	33.0	19.3
	3	43.7	38.3	40.5	34.7	18.9
10300	1	35.6	30.6	32.4	31.5	23.0
	2	44.1	40.5	39.6	43.7	20.3
	3	48.2	40.0	44.1	37.4	24.3

* שיא = ממוצע שתי הביקורות הגבוהות מתוך 3 ביקורות ראשונות.

התחלובה	תנובה שנתית ממוצעת של העדר (ק"ג)			
	10000	9500	9000	8500
1	35.6	33.8	32.4	31.1
2	44.6	42.3	40.5	38.7
+ 3	47.7	45.9	43.7	42.3

בממשק והזנת המבכירות בשנה הקודמת, ימי יובש קצרים מהרצוי והזנה לקויה אחרי ההמלטה. תגובת שיא נמוכה בפרות הבוגרות עלולה להיגרם מריכוזים נמוכים מהרצוי של אנרגיה וחלבון במנה בתחילת התחלובה, תקופת יובש קצרה מהרצוי, נגיעות במחלות עטין ומצב גופני לא אופטימלי בהמלטה. מעניינת העובדה, כי תגובת השיא בתחלובות השונות בעדרים בעלי תגובה גבוהה (מעל 10000 ק"ג לפרה בשנה), כמעט וזהה בשני הפירסומים וזאת למרות שמדובר בפרות

לב'

יצרני ויבואני מספוא ומוצריו.

יצרני ויבואני תוספות מזון להזנת בעלי-חיים.

בביקורת שערכנו במספר מכוני תערובת, מצאנו מוצרים שונים (בעיקר תוספות מזון, תרכיזי ויטמינים ומינרלים, תרופות וחומרי גלם) ללא סימון בעברית, או שהסימון לא היה מלא בהתאם לחוק.

בהתאם לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים – ייצור מספוא והסחר בו תשל"א 1971 – חלה חובת סימון מוצרים בעברית של תערובות, תוספות מזון לבעלי חיים, תרכיזי ויטמינים, תרכיזי מינרלים וחומר גלם לתעשיית המספוא.

תווית הסימון תחובר לארזות המוצרים. אם המוצרים מיוצרים ונמכרים בצובר, תוצמד תווית הסימון לתעודת המשלוח.

פרטי הסימון מופיעים בצו הנ"ל ובצווים האישיים שנשלחו למכוני התערוכות ביולי 1991.
אנו מזכירים ליצרנים וליבואנים להקפיד על הוראות הסימון, ולציבור הלקוחות לדרוש את
סימון המוצרים השונים בעברית.